

23285BOL36.02F - Pedagogisch Werk - 2026

Inhoudsopgave

1. **Introductie**
2. **Algemene informatie opleiding**
3. **Hoe is de opleiding opgebouwd?**
4. **Wat leer je tijdens de opleiding?**
5. **Hoe ziet de afsluiting eruit?**
6. **Wanneer krijg je een diploma?**
7. **Met welke regelingen krijg je te maken bij Summa?**
8. **Examinering**

Introductie

Beste student,

In deze onderwijs- en examenregeling (OER) vind je informatie over de opleiding waar jij voor gekozen hebt. Je leest hierin meer over:

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?
2. Wat leer je tijdens de opleiding?
3. Hoe ziet de afsluiting eruit?
4. Wanneer krijg je je diploma?
5. Met welke regelingen heb je te maken bij Summa?

Voor vragen over deze OER kun je terecht bij je studietoestel. We helpen je graag om je talenten te ontwikkelen.

Veel succes tijdens je opleiding!

Algemene informatie opleiding

Summa

Kwalificatiedossier: Pedagogisch Werk, 23285

Opleiding: Pedagogisch Werk

Niveau: 4

Leerweg: bol

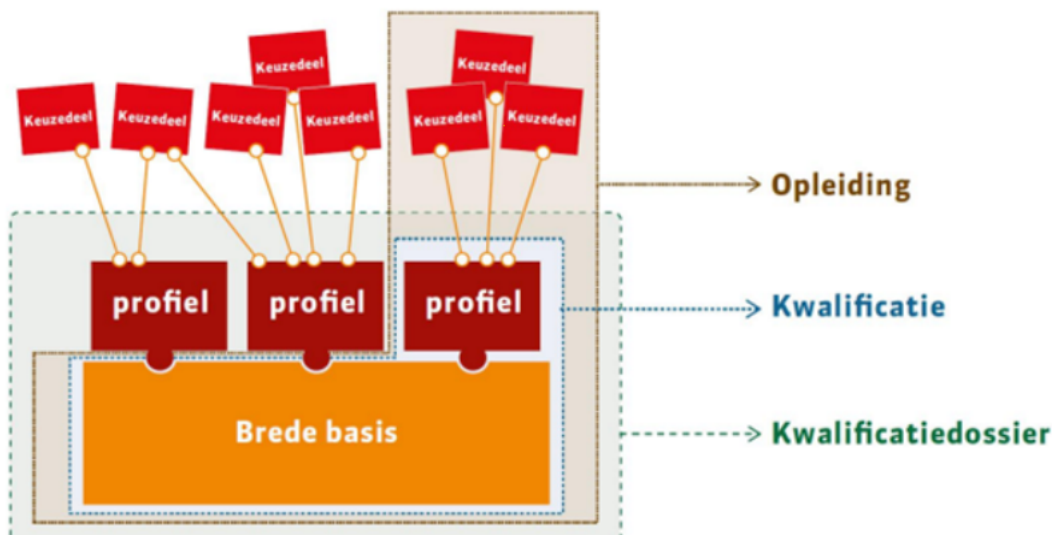
Cohort: 2026

1. Hoe is de opleiding opgebouwd?

1.1 Het kwalificatiedossier en keuzedelen

Elke mbo-opleiding is gebaseerd op een kwalificatiedossier. Jouw opleiding bestaat uit verschillende onderdelen:

1. De gemeenschappelijke basis met beroepsgerichte en generieke (algemene) onderdelen
2. Eén profieldeel (= de kwalificatie)
3. Een aantal keuzedelen

In het [kwalificatiedossier](#) kun je meer informatie vinden over het basisdeel (beroepsgericht en generiek) en over het profieldeel dat hoort bij jouw opleiding.

Dit zijn de kerntaken en werkprocessen die bij jouw opleiding horen:

[kerntaken en werkprocessen](#)

1.2 Werken met leerarrangementen en cursussen

Jouw onderwijsprogramma bestaat uit leerarrangementen, een leerarrangement uit meerdere cursussen en een cursus uit leeractiviteiten. Bij elke cursus horen leeruitkomsten.

Als je de leeruitkomsten aantoont krijg je studiepunten. Hierover lees je meer in het hoofdstuk over studiepunten.

Elke cursus wordt afgerond of afgesloten. Afronding is ontwikkelingsgericht; jij en jouw docenten en studiecoach weten wat je al hebt laten zien en waarin je je nog kunt ontwikkelen. Afsluiting is kwalificerend, dat wil zeggen dat het resultaat meetelt bij het nemen van de diplomabeslissing.

Een cursus kan meerdere startmomenten per schooljaar hebben. Elk schooljaar bestaat uit 4 periodes van 10 weken.

1.3 Studiecoaching

Iedere student van Summa heeft een studiecoach en maakt deel uit van een (stam)groep waarmee je regelmatig contact hebt. De studiecoach ondersteunt je bij jouw persoonlijke ontwikkelproces. Je wordt begeleid in het maken van keuzes en we volgen je voortgang. Dit leggen we vast. Jouw studievoortgang is inzichtelijk voor jou, je docenten en studiecoach.

2. Wat leer je tijdens de opleiding?

2.1 Wat houdt het beroep in?

Na deze opleiding kun je aan de slag bij een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of buitenschoolse opvang (BSO). Je kunt ook voor jezelf beginnen met een eigen kinderdagverblijf of gastouderopvang. Verder studeren behoort ook tot de mogelijkheden. Je volgt dan een hbo-opleiding, zoals Pedagogiek, Sociale studies, Management kinderopvang, Pabo, Toegepaste psychologie of Logopedie.

2.2 Wat houdt de opleiding in?

2.2.1 Onderwijsprogramma

In dit schema zie je de cursussen die horen bij jouw opleiding.

2.1 Blokkenschema

cursuscode	cursustitel	studiepunten	totale cursusduur	plaats
CURS1427	K1155 Didactische ondersteuning basisonderwijs	9	20 weken	School
CURS1597	Werken met 0-jarigen	3	10 weken	
CURS1601	VVE	6	20 weken	
CURS1623	K0611 BSO 8-12 jaar	9	20 weken	
CURS1626	k1469 Gezonde leerstijl in de kinderopvang	9	20 weken	
CURS1627	Rekenen basis bol	3	50 weken	
CURS1629	Rekenen examentraining niveau 4 bol	3	10 weken	
CURS1632	Nederlands CE 3F bol	3	30 weken	
CURS1635	Nederlands IE 3F bol	3	30 weken	
CURS1894	K0974 Voorbereiding pabo	18	40 weken	School
CURS1896	K1189 Positieve gezondheid in de praktijk	9	20 weken	School
CURS1898	K1377 Spelen is leren	9	20 weken	School
CURS1899	K1350 Werkgeluk: succesvol samenwerken	9	20 weken	School
CURS1900	K1205 Embrace Tec	18	20 weken	School
CURS2107	Burgerschap Startend Pedagogisch Professional	8	20 weken	
CURS2110	Loopbaan Startend Pedagogisch Professional	8	40 weken	
CURS2114	BPV Startend Pedagogisch Professional deel 1	6	10 weken	
CURS2115	BPV Startend Pedagogisch Professional deel 2	6	10 weken	

CURS2116	BPV Startend Pedagogisch Professional de	10 weken	
CURS2139	1 Informatieavond boB	10 weken	
CURS2140	2 Mijn BPV in beeld boB	10 weken	
CURS2141	3 Gezond van start boB	10 weken	
CURS2142	4 Dit is je kans bol	3	10 weken
CURS2143	Engels	3	40 weken
CURS2228	K0125 Voorbereiding HBO	20 weken	
CURS2250	K0231 Doorstroom HBO Mens en Maatschappij	20 weken	
CURS2252	K0879 Specialist leerbevordering 0 tot 12 jaar	20 weken	
CURS2260	K1492 Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschied voor School en BPV	20 weken	
CURS2265	K0219 Gezonde leefstijl	20 weken	
CURS2267	K0226 Inspelen op innovaties geschied voor School en BPV	20 weken	
CURS2343	K0877 Persoonlijk Profileren	10 weken	School
CURS2377	K0202 Internationaal (werken in buitenland)	20 weken	
CURS2442	K0517 Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken	20 weken	
CURS2470	K0152 Expressief taal	40 weken	
CURS2509	K1510 Werken met kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong (0-4 jaar)	20 weken	
CURS2511	K1208 Interprofessioneel samenwerken in 8000 werken	20 weken	
CURS2686	K1485 Oriëntatie op ondernemerschap (SW)	20 weken	School
CURS2764	K0999 Spaans A1-A2 in het beroepsonderwijs	40 weken	School
CURS2776	K0210 Internationaal overbruggen (interculturele diversiteit (SW)	20 weken	
CURS2798	K1477 Taalstimulering op de groep	20 weken	

Het onderwijsprogramma bestaat uit beroepsgerichte cursussen en algemene (generieke) cursussen. Het algemene deel van jouw opleiding bestaat uit:

- Nederlands
- Rekenen
- Loopbaanontwikkeling en begeleiding
- Burgerschap
- Engels

Alle cursussen en leeractiviteiten zijn te vinden in Educator en jouw persoonlijk rooster vind je in Xedule.

In deze OER vind je nog meer informatie over de inhoud van de algemene cursussen, bpv en keuzedelen.

2.2.2 Nederlands, rekenen en Engels

De cursussen Nederlands en rekenen en Engels worden gegeven op het niveau van jouw opleiding. Daar waar mogelijk en relevant oefen je met beroepsgerichte opdrachten.

2.2.3 Loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB)

De studiecoach begeleidt jou tijdens je hele opleiding bij je LOB activiteiten. Jullie voeren regelmatig gesprekken en in je stamgroep komen de LOB onderdelen aan bod. Ook tijdens de andere leeractiviteiten besteden je docenten aandacht aan de LOB onderwerpen.

In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen. Je denkt na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je bpv, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van je opleiding een goede keuze maken of en waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren. Je werkt aan vijf onderdelen:

1. Ontdek je talent (Capaciteitenreflectie)

Waar ben je goed in binnen je huidige stage/opleiding/werk en wat zijn je groeimogelijkheden?

2. Ontdek je passie (Motievenreflectie)

Wat vind je belangrijk en wat motiveert je?

3. Ontdek je werkplek (Werkexploratie)

Hoe ziet jouw huidige stage-/werk-/opleidingsplek eruit en wat vraagt die van jou?

4. Zelf aan zet (Loopbaansturing)

Hoe neem je regie over je loopbaan?

5. In gesprek met anderen (Netwerken)

Met wie kun je sparren of samenwerken om verder te komen?

Deze vaardigheden helpen je niet alleen om je studie-, werkplezier en prestaties te vergroten, maar ook om wendbaar te blijven in de snel veranderende samenleving en arbeidsmarkt.

2.2.4 Burgerschap

Voor alle opleidingen gelden de wettelijke eisen voor Burgerschap beschreven in vier dimensies:

1. Politiek-juridisch
2. Economisch
3. Sociaal-maatschappelijk
4. Vitaal burgerschap

Burgerschap heeft te maken met omgaan met veranderingen in de samenleving en met verschillende culturen, gezonde leefwijze, deelnemen aan het arbeidsproces, functioneren als kritisch consument, deel uitmaken van de gemeenschap en politiek.

Kritisch leren denken maakt onderdeel uit van de opleiding. Je leert hoe je op een actieve manier deel kunt nemen aan de samenleving en beroepspraktijk. Tijdens je opleiding wordt aandacht besteed aan:

- Informatie (-bronnen) op waarde schatten en daarbij onderscheid maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames
- Het perspectief van anderen innemen
- Nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handeling tot stand komen

2.2.5 BPV

Een beroepsopleiding kan niet zonder de beroepspraktijk, daarom volg je een deel van jouw opleiding bij een bedrijf of instelling. We noemen dit de beroepspraktijkvorming (bpv). Tijdens de bpv word je begeleid door een bpv-begeleider van jouw school en een begeleider van het leerbedrijf. Voor iedere bpv-periode worden afspraken gemaakt over wat je gaat doen, welke eisen gesteld worden aan de bpv en hoe de bpv begeleid en beoordeeld wordt. Dit staat allemaal beschreven in de bundel met bpv-informatie die je tijdens de opleiding ontvangt. In deze OER lees je ook over de beoordelingscriteria voor bpv.

2.2.6 Keuzedelen

Binnen jouw opleiding worden de onderstaande keuzedelen aangeboden:

Binnen jouw opleiding worden de onderstaande keuzedelen aangeboden:

Keuzedeel	Keuzedeel code	Uren	Eigen keuze of verplicht	Minimum aantal studenten
Positieve gezondheid in de praktijk	K1189	240	Eigen keuze	15

Keuzedeel	Keuzedeel code	Uren	Eigen keuze of verplicht	Minimum aantal studenten
Werkgeluk: succesvol samenwerken	K1350	240	Eigen keuze	15
Doorstroom hbo mens en maatschappij	K0231	240	Eigen keuze	15
Specialist leesbevordering 0-12 jaar	K0879	240	Eigen keuze	15
Gezonde leesfstijl in de kinderopvang	K1469	240	Eigen keuze	15
Spelen is leren	K1377	240	Eigen keuze	15
Embrace Tec	K1205	480	Eigen keuze	15
Interprofessioneel samenwerken in kindberoepen	K1208	480	Eigen keuze	15
Expressief talent	K0152	480	Eigen keuze	15
Internationaal II: werken in het buitenland	K0202	480	Eigen keuze	15
Persoonlijk profileren	K0877	240	Eigen keuze	15
Spaans	K0999	240	Eigen keuze	15
Internationaal I: overbruggen interculturele diversiteit	K0210	240	Eigen keuze	15
BSO 8-12 jaar	K0611	240	Eigen keuze	15
Gezonde leesfstijl	K0219	240	Eigen keuze	15
Vorbereiding HBO	K0125	240	Eigen keuze	15
Verdieping blijvend fit, veilig en gezond werken	K0517	240	Eigen keuze	15

Keuzedeel	Keuzedeel code	Uren	Eigen keuze of verplicht	Minimum aantal studenten
Duurzaam handelen in de beroepspraktijk geschikt voor niveau 4	K1492	240	Eigen keuze	15
Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 4	K0226	240	Eigen keuze	15
Oriëntatie op ondernemersschapp	K1485	240	Eigen keuze	15
Didactische ondersteuning basisonderwijs	K1155	240	Eigen keuze	15
Werken met kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong (0-4 jaar)	K1510	240	Eigen keuze	15
Taalstimulering op de groep	K1477	240	Eigen keuze	15
Vorbereiding PABO	K0974	480	Eigen keuze	15

Deze keuzedelen sluiten aan bij de inhoud van jouw opleiding of bij ontwikkelingen op de arbeidsmarkt of ze bereiden je voor op doorstroom naar een vervolgoopleiding. Jouw studiecoach kan meer uitleg geven hierover.

Daarnaast is er een breed aanbod aan keuzedelen samengesteld, dit noemen we de Summabrede keuzedelen. Vereiste: je kunt een keuzedeel alleen kiezen als de inhoud niet (deels) hetzelfde is als de inhoud van het onderwijsprogramma van jouw eigen opleiding, er mag geen overlap zijn.

Het huidige aanbod van de Summabrede keuzedelen vind je [hier](#)

In overleg is het soms ook mogelijk een keuzedeel van een andere opleiding te kiezen. Hiervoor geldt ook dat er geen overlap met je opleiding mag zijn. Het aanbod van alle keuzedelen bij Summa kun je vinden via deze link: [Keuzedelen | Summa College](#)

Welke keuzedelen je gaat volgen, bepaal je in overleg met je studiecoach.

Voordat het keuzedeel start, bespreekt je studiecoach je keuze nog een keer met je. Je mag deze dan nog aanpassen. Wil je je keuze al eerder aanpassen, dan kan dit ook in overleg met je studiecoach.

Het kan gebeuren dat een bepaald keuzedeel niet doorgaat. Bijvoorbeeld als te weinig studenten het keuzedeel hebben gekozen. In de tabel kun je zien hoeveel studenten er mee moeten doen om het keuzedeel door te laten gaan.

2.3 Studielast (SBU) in uren BOL

Een mbo-opleiding neemt gemiddeld 1600 uur per jaar van jouw tijd in beslag.

Van deze 1600 uur zijn 1000 uur verplichte, door school ingeroosterde onderwijsuren. Deze zijn een combinatie van lesuren op school (dit heet begeleidde onderwijstijd (BOT)) en stage-uren in de praktijk (dit heet Beroepspraktijkvorming (BPV)). De andere 600 uur zijn bedoeld voor zelfstudie zoals huiswerk en het leren voor toetsen en examens.

Voor jouw opleiding gelden de volgende uren voor BOT en BPV.

Niveau 3 en niveau 4 driejarig

Studieduur	BOT	BPV	FLEX	Totaal
1 jaar	701,5	464		1165,5
2 jaar	696,5	600		1296,5
3 jaar	404	792		1196
Totaal	1802	1856		3658

Deze uren worden evenwichtig verdeeld over de totale studieduur van je opleiding. Je wordt hier tijdens de opleiding over geïnformeerd.

2.4 Studiepunten en ontwikkelingsgerichte beoordeling (bij afronding)

Tijdens de opleiding volg je samen met je studiecoach en docenten jouw ontwikkeling. We doen dit met behulp van ontwikkelingsgerichte beoordelingen. Er wordt gekeken hoe het met je gaat in de verschillende cursussen en arrangementen. Je leert om goed naar jezelf te kijken (te reflecteren) en uitspraken te doen over jouw eigen functioneren.

Elke cursus staat voor 3 of 5 studiepunten, of een veelvoud daarvan. Dit is afhankelijk van de inhoud en de grootte van de cursus. In het blokkenschema zie je deze studiepunten per cursus

terug. Studiepunten worden toegekend aan een cursus na afronding van de betreffende cursus, als je de leeruitkomsten hebt aangetoond.

Tijdens de opleiding volg je samen met je studiecoach en docenten jouw ontwikkeling. We doen dit met behulp van ontwikkelingsgerichte beoordelingen. Er wordt gekeken hoe het met je gaat in de verschillende cursussen. Je leert om goed naar jezelf te kijken (te reflecteren) en uitspraken te doen over jouw eigen functioneren.

Jij kunt cursussen van jouw opleiding afronden door het verzamelen van een set van bewijzen die de leeruitkomsten van de cursus aantonen.

2.5 Bindend studieadvies

Het geven van een bindend studieadvies (BSA) tussen de negen en twaalf maanden na start van de opleiding is een wettelijke verplichting in het mbo. Bij Summa wordt het negatief BSA vóór 15 mei afgegeven, als je in augustus bent gestart. Er is dan voldoende tijd om naar een passende oplossing binnen de opleiding of samen naar een andere opleiding te zoeken. Wanneer jouw opleiding niet in augustus/september start, maar bijvoorbeeld in november of februari, wordt 10 maanden na de daadwerkelijk startdatum van de opleiding een BSA afgegeven. Let op: bij individuele instroom in een lopende opleiding geldt de BSA-datum van de opleiding conform de OER. Jouw studiecoach bespreekt het studieadvies met jou en plaatst het in het studenten-ouderportaal van Eduarte.

Een negatief BSA mag niet als een verrassing komen. Daarom krijg je gedurende het jaar minimaal twee voorlopig studieadviezen (VSA's). Volg je een eenjarige opleiding dan krijg je één voorlopig studieadvies. Vraag aan jouw studiecoach wanneer je een gesprek krijgt over je studieadvies.

Je krijgt een positief voorlopig studieadvies als je voldoet aan:

VSA/BSA

- Je krijgt een positief eerste voorlopig studieadvies (1e VSA) als je in P2/1 minimaal 3 studiepunten hebt behaald;
- Je krijgt een positief tweede voorlopig studieadvies (2e VSA) als je in P3/1 minimaal 12 studiepunten hebt behaald;
- Je krijgt positief bindend studieadvies (BSA) als je in P4/1 minimaal 21 studiepunten hebt behaald.

Een Bindend Studieadvies kan positief of negatief zijn. Een BSA wordt alleen gegeven op basis van de studievoortgang. Bij een negatief studieadvies gaan we met jou in gesprek en begeleiden we jou naar een passende opleiding of oplossing.

3. Hoe ziet de afsluiting eruit?

3.1 Afsluiting bij Summa

Afsluiten betekent dat je de leeruitkomsten aantoont voor het behalen van je diploma (kwalificerend). In het examenplan vind je een overzicht van de afsluitingen bij jouw opleiding.

3.2 Afsluiten keuzedelen

De examens van de Summabrede keuzedelen zijn opgenomen in een apart examenprogramma en vind je hier: [keuzedelen](#).

Je doet alleen examen in de keuzedelen die je gevolgd hebt. Als je besluit om een keuzedeel te volgen dat verbonden is aan een andere opleiding, dan kun je het examenprogramma van dat keuzedeel in de OER van die opleiding vinden.

Diploma-eis

Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je met de keuzedelen aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of voldoende zijn;
- voor minstens de helft van deze keuzedelen moet je minimaal een 6 of voldoende halen;
- Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een onvoldoende.

3.3 Afsluiten Nederlands, rekenen en Engels

Voor lezen en luisteren Nederlands leg je een centraal examen (CE) af. De overige examens Nederlands en rekenen en Engels zijn instellingsexamens (IE).

In het examenprogramma zie je uit welke onderdelen Nederlands en rekenen en Engels bestaan en op welk niveau je afsluit.

3.3.1 Kiezen voor een hoger niveau

Je kunt kiezen voor examinering op een hoger niveau voor de generieke vakken. Dit moet je schriftelijk aanvragen. Let op: dit betekent niet dat je meer examengelegenheden krijgt.

Meer info hierover kun je vinden op [Regelingen Summa](#) (paragraaf algemene exameneisen Nederlands, Engels en rekenen).

3.3.2 Landelijke eisen Nederlands, rekenen en Engels

Voor de cijferberekening en de herkansing zijn aparte regelingen. Het eindcijfer generiek Engels en generiek Nederlands wordt als volgt berekend:

1. resultaat lezen en resultaat luisteren worden gemiddeld tot tussenresultaat A;
2. resultaat schrijven, resultaat gesprekken voeren en resultaat spreken worden gemiddeld tot tussenresultaat B;
3. eindresultaat: tussenresultaat A en tussenresultaat B worden gemiddeld.

3.3.3 Diploma-eis

Niveau 4

- Cijfer voor Nederlands ten minste een 5 mits voor Engels en rekenen ten minste een 6 behaald is of elke andere volgorde.
- Niveau NL = 3F
- Niveau rekenen= rekenniveau 4
- Niveau ENG = B1 (CE)/A2 (IE)

3.4 Afsluiten loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB)

Bij het afsluiten van je opleiding bespreekt de studietoestelcoach of je voldoende hebt gedaan om aan deze onderdelen te werken. Dit noemen we de inspanningsverplichting. Dit gebeurt meestal tijdens een uitstroom- of doorstroomgesprek.

Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten:

Iedere student van het Summa College heeft een studietoestelcoach. De studietoestelcoach begeleidt jou tijdens je hele opleiding en je hebt regelmatig gesprekken met hem of haar. In het loopbaanprogramma leer je je eigen talenten en kwaliteiten onder woorden te brengen. Je denkt na over wat je geleerd hebt, zowel over het beroep als over jezelf. Je kijkt terug op ervaringen in je bpv, bekijkt wat je daarvan geleerd hebt en wat je daar vervolgens mee wilt doen. Zo krijg je een steeds beter beeld van jezelf en kun je aan het eind van je opleiding een goede keuze maken of en waar je wilt gaan werken of dat je nog verder wilt studeren. Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten. We noemen dit de inspanningsverplichting.

- aanwezigheidsplicht bij bepaalde lessen
- verplichte deelname aan bepaalde activiteiten
- het maken van bepaalde opdrachten en/of werkstukken of
- het houden van presentaties

LOB krijgt vorm door middel van:

- Loopbaangesprekken met de studietoestelcoach;
- Begeleidingsgesprekken met de praktijkbegeleider;
- Reflectie op praktijkervaringen, onder andere via intervisie en reflectieverslagen;
- Persoonlijke leerdoelen gekoppeld aan beroepsgerichte opdrachten;
- Show & Grow-momenten waarin studenten hun ontwikkeling en toekomstige ambities presenteren;
- LOB-opdrachten gericht op de vijf loopbaancompetenties;
- Het opbouwen en benutten van een professioneel netwerk binnen de kinderopvang.

Toon voor de onderdelen van LOB de leeruitkomsten aan, voer de opdrachten uit en lever deze aan als bewijs van inspanning.

3.5 Afsluiten burgerschap

Voor burgerschap geldt een inspanningsverplichting. Bij het afsluiten van je opleiding bespreekt de docent of je voldoende hebt gedaan om aan deze onderdelen te werken. Dit noemen we de inspanningsverplichting. Tijdens je opleiding moet je voldoen aan de hieronder beschreven punten:

Gedurende de opleiding krijgen alle studenten lessen burgerschapsvorming. Iedere periode worden thema's behandeld. Deze thema's zijn specifiek voor het MBO gekozen en uitgewerkt. Samenvattend gaat het binnen deze thema's om hoe mensen zich verhouden tot elkaar, de samenleving, het beroep en de wereld.

- aanwezigheidsplicht bij bepaalde lessen
- verplichte deelname aan bepaalde activiteiten
- het maken van bepaalde opdrachten en/of werkstukken of
- het houden van presentaties

Burgerschap heeft te maken met omgaan met verschillende culturen, gezonde leefwijze, deelnemen aan het arbeidsproces, functioneren als kritisch consument, deel uitmaken van de gemeenschap en politiek. Summa Pedagogisch Werk heeft een integrale manier van werken waardoor de burgerschapsthema's zijn verweven in het onderwijsprogramma. Gedurende de opleiding bouwen studenten een burgerschapsportfolio op. Hierin verzamelen zij bewijsstukken van hun activiteiten en ontwikkeling. Elk bewijsstuk bestaat uit een beschrijving van de activiteit, ondersteund met beeldmateriaal en een persoonlijke reflectie. Het portfolio maakt zichtbaar hoe studenten werken aan de burgerschapsthema's.

Toon voor de onderdelen van Burgerschap de leeruitkomsten aan, voer de opdrachten uit en lever deze aan als bewijs van inspanning.

3.6 Afsluiten BPV

Beoordeling en criteria voor voldoende

Een beroepsopleiding kan niet zonder de beroepspraktijk, daarom volg je een deel van jouw opleiding bij een bedrijf of instelling. We noemen dit de beroepspraktijkvorming (bpv) oftewel stage. Tijdens de bpv word je begeleid door een bpv-begeleider (van jouw school) en een praktijkopleider (van het leerbedrijf). Voor iedere bpv-periode worden afspraken gemaakt wat je gaat doen, welke eisen gesteld worden aan de bpv en hoe de bpv beoordeeld wordt. Dit staat allemaal beschreven in het bpv-werkboek dat je tijdens de opleiding ontvangt.

Om je diploma te behalen, heb je een voldoende beoordeling nodig voor de bpv. Het kan zijn dat je een aantal examens aflegt bij het bedrijf waar je de bpv uitvoert. Dit staat los van de beoordeling van de bpv.

Aan welke voorwaarden moet je voldoen:

Basishoudingslijst BPV

Middels een basishoudingslijst word je door de BPV beoordeeld op jouw houding. Per onderwijsperiode is er een opbouw in gedragsindicatoren, waarop je een positieve beoordeling moet scoren. Een voldoende voor de BPV-houdingslijst in de afstudeerfase, is een voorwaarde voor de start van examens. Indien je een onvoldoende beoordeling hebt voor de basishoudingslijst, volgt er een gesprek met de praktijkopleider, de studiecoach en jou. Er wordt dan besloten of de start van je examens wel of niet uitgesteld zal worden.

Diploma-eis

Om je diploma te behalen, heb je een voldoende beoordeling nodig voor de bpv.

Het kan zijn dat je een aantal examens aflegt bij het bedrijf waar je de bpv uitvoert. Dit staat los van de beoordeling van de bpv.

3.7 Overzicht examens

3.7.1 Overzicht Examenprogramma

Hieronder vind je een overzicht van het examenprogramma.

De exacte tijdsduur van de generieke examens is terug te vinden in het examen instrument.

De slaag-/zakregeling voor de kerntaken is als volgt: alle examens die onderdeel uitmaken van een kerntaak moeten met minimaal het oordeel **voldoende** of een cijfer van **5,5** zijn afgerond.

Alleen wanneer aan deze voorwaarde is voldaan, kan voor de betreffende kerntaak het eindresultaat **voldoende** worden vastgesteld.

[Overzicht examenprogramma](#)

3.7.2 Afkortingen in examenprogramma

Binnen de opleiding kun je te maken krijgen met verschillende vormen van examineren. Een voorbeeld hiervan is een Proeve van Bekwaamheid. In de Proeve van Bekwaamheid laat je zien dat je de taken die je moet uitvoeren in je beroep goed kunt uitvoeren. Ook kun je een examen krijgen waarin kennis (kennisexamen) of vaardigheden (vaardigheidsexamen) worden geëxamineerd.

Hier lees je wat de afkortingen in het examenprogramma betekenen:

PVB	Proeve van Bekwaamheid
PVB+CGI	Proeve van Bekwaamheid met criteriumgericht interview
PVB+VG	Proeve van Bekwaamheid met verantwoordingsgesprek
SKE	Kennisexamen schriftelijk
WSV+CGI	Werkstuk/-verslag met criteriumgericht interview
WSV+VG	Werkstuk/-verslag met verantwoordingsgesprek
VEX	Vaardigheidsexamen
PEX	Praktijkexamen
CEX	Casusexamen
MVE	Mondeling vaardigheidsexamen
SVE	Schriftelijk vaardigheidsexamen
PAS+CGI	Portfolio-assessment met criteriumgericht interview
PAS+VG	Portfolio-assessment met verantwoordingsgesprek
LK	Lerend Kwalificeren
IE	Instellingsexamen
COE	Centraal ontwikkeld examen
PRS	Presentatie (bij keuzedelen)

3.8 Aanvullende voorwaarden examens

Voorwaarden voor examinering:

- Middels een gesprek (student, BPV, studietoestant) is goedkeuring gegeven voor de start van de examens.
- Alle BGO's van de gehele opleiding zijn behaald.
- Alle criteria van de basishoudingslijst staan op behaald.

3.9 Planning van Examens

Voor ieder examen heb je twee gelegenheden (kansen) om een voldoende resultaat te halen. Je ontvangt een planning van je studietoestant. Als je hiervan wilt afwijken, overleg dan met de coach. Dit zal niet altijd mogelijk zijn.

Onderstaande examens plan je altijd zelf in:

- Centraal examen NL (niveau 2, 3, 4)
- Instellingsexamen Rekenen (niveau 2, 3, 4)
- Centraal examen Engels (niveau 4)

. Voor de volgende geldt dit ook:

?????Voor de CE-examens Nederlands lezen en luisteren plan je altijd zelf het moment en de locatie. Voor de volgende geldt dit ook:

- CE Nederlands lezen en luisteren
- IE Nederlands schrijven
- IE rekenen mbo niveau 4
- CE Engels lezen en luisteren
- IE Engels schrijven

3.10 Veel voorkomende vrijstellingen

Misschien kom je in aanmerking voor een vrijstelling voor delen van de opleiding, omdat je die al ergens anders hebt afgerond. Vrijstelling kun je krijgen voor: onderwijs en/of examen:

- Een **vrijstelling voor delen van het onderwijsprogramma** vraag je aan via de studietoestant. Je vraagt vrijstelling aan met een goede onderbouwing.
- Voor **vrijstellingen voor het examen** neem je eerst contact op met je studietoestant. Via hem/ haar kun je een aanvraagformulier krijgen. Je vrijstellingsverzoek moet altijd goed onderbouwd zijn. Je dient het in bij de examencommissie. De examencommissie keurt jouw aanvraag goed of af.

In het [examenreglement](#) kun je meer lezen over de vrijstellingsregeling voor examens. Als je een vrijstelling krijgt, maken we afspraken over hoe jouw onderwijsprogramma eruit komt te zien.

3.11 Regelingen met betrekking tot examens

Summa heeft een [examenreglement](#). In dit document worden alle regels rondom de examens beschreven. Hier vind je bijvoorbeeld wat je moet doen als je het niet eens bent met een uitslag van het examen of van welke voorzieningen je gebruik mag maken als je hiervoor in aanmerking komt.

4. Wanneer krijg je een diploma?

Je krijgt je diploma als je aan de onderstaande eisen hebt voldaan:

Diploma-eis	Geslaagd/gezakt
Kerntaken	Minimaal een voldoende of minimaal een 6 voor het oordeel per kerntaak.
Nederlands, rekenen, eventueel Engels	<i>Entree</i> - Niveau NL = 1F/2F/3F - Deelname aan instellingsexamens is verplicht, maar uitslag van het examen Nederlandse taal telt niet mee in de diplomabeslissing in de entreeopleiding. - Rekenen is een inspanningsverplichting waarin een meting van de rekenontwikkeling een vereiste is. De inspanningsverplichting wordt gewaardeerd met Voldaan. <i>Niveau 2</i> - Cijfer voor Nederlands ten minste een 5 mits voor rekenen ten minste een 6 behaald is of andersom. - Niveau NL = 2F - Niveau rekenen = rekenniveau 2 <i>Niveau 3</i> - Cijfer voor Nederlands ten minste een 5 mits voor rekenen ten minste een 6 behaald is of andersom. - Niveau NL = 2F - Niveau rekenen = rekenniveau 3 <i>Niveau 4</i> - Cijfer voor Nederlands ten minste een 5 mits voor Engels en rekenen ten minste een 6 behaald is of elke andere volgorde. - Niveau NL = 3F - Niveau rekenen = rekenniveau 4 - Niveau ENG = B1 (CE)/A2 (IE)
Loopbaan en Burgerschap	Voldaan aan de inspanningsverplichting.

BPV	Met positieve beoordeling voltooid, waarbij oordeel leerbedrijf is betrokken.
Keuzedelen	Om in aanmerking te komen voor het diploma moet je aan de volgende voorwaarden voldoen: • Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 of "voldoende" zijn; • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4 of een "onvoldoende".

Cum Laude

Summa heeft een Cum Laude-regeling. Deze is opgenomen in het [examenreglement](#).

5. Met welke regelingen krijg je te maken bij Summa?

Summa heeft diverse regelingen die van belang zijn voor jou als student zoals bijvoorbeeld het Studentenstatuut, de klachtenregeling, gebruik van ICT. Dit kun je vinden op [Regelingen Summa](#).

Examinering

Basisdeel: Pedagogisch Werk (23285)

Kerntaak: B1-K1 Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling

B1-K1 Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling (EXMA1054) (Gereed)														
Examen(s)	B1-K1-W1	B1-K1-W2	B1-K1-W3	B1-K1-W4	B1-K1-W5	B1-K1-W6	B1-K1-W7	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Proeve van bekwaamheid B1K1	X	X	X	X	X	X	X	Proeve van Bekwaamheid (PVB)	10 weken					

Kerntaak: B1-K1 Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling

B1-K1 Begeleiden van kinderen bij hun ontwikkeling (EXMA1054) (Gereed)														
Examen(s)	B1-K1-W1	B1-K1-W2	B1-K1-W3	B1-K1-W4	B1-K1-W5	B1-K1-W6	B1-K1-W7	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging

SUMMA

Proeve van bekwaamheid B1K1	X	X	X	X	X	X	X	Proeve van Bekwaamheid (PVB)	10 weken					
-----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	------------------------------	----------	--	--	--	--	--

Kerntaak: B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid

B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid (EXMA1055) (Gereed)									
Examen(s)	B1-K2-W1	B1-K2-W2	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Werken aan kwaliteit en deskundigheid B1K2	X	X	Proeve van Bekwaamheid (PVB)	11 weken					

Kerntaak: B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid

B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid (EXMA1055) (Gereed)									
Examen(s)	B1-K2-W1	B1-K2-W2	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Werken aan kwaliteit en deskundigheid B1K2	X	X	Proeve van Bekwaamheid (PVB)	11 weken					

Generieke onderdelen

Burgerschap - Niveau 4 (EXMA1255) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Burgerschap - Niveau 4							

Rekenen_IE niv.4 (EXMA1258) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Rekenen Instellingsexamen Niv 4	Centraal ontwikkeld examen (COE)	150 minuten					

Loopbaan - Niveau 4 (EXMA1256) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Loopbaan - Niveau 4							

NED3F_CE niv.4 (EXMA1260) (Gereed)

SUMMA

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Nederlands Centraal Examen 3F	Centraal ontwikkeld examen (COE)	120 minuten					

Engels_B1 CE / A2 IE EIND (EXMA1262) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
EIND Engels A2- B1 niveau 4							

Nederlands 3F CE N4 EIND (EXMA1259) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
EIND Nederlands 3F niveau 4							

Engels_B1 CE (EXMA1264) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Engels B1 Centraal Examen	Centraal ontwikkeld examen (COE)	90 minuten					

SUMMA

Beroepspraktijkvorming (EXMA1245) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
BPV							

NED3F_IE niv.4 (EXMA1299) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Nederlands Gesprekken voeren 3F	Mondeling vaardigheidsexamen talen (MVE)	15 minuten					
Nederlands Schrijven 3F	Schriftelijk vaardigheidsexamen (talen) (SVE)	60 minuten					
Nederlands Spreken 3F	Mondeling vaardigheidsexamen talen (MVE)	15 minuten					

Engels_A2 IE (EXMA1300) (Gereed)

Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Engels Gesprekken voeren A2	Mondeling vaardigheidsexamen talen (MVE)	15 minuten					

SUMMA

Engels_A2 IE (EXMA1300) (Gereed)							
Examen(s)	Vorm	Duur	Leverancier	Plaats	Periode	Schaal	Weging
Engels Schrijven A2	Schriftelijk vaardigheidsexamen (talen) (SVE)	60 minuten					
Engels Spreken A2	Mondeling vaardigheidsexamen talen (MVE)	15 minuten					